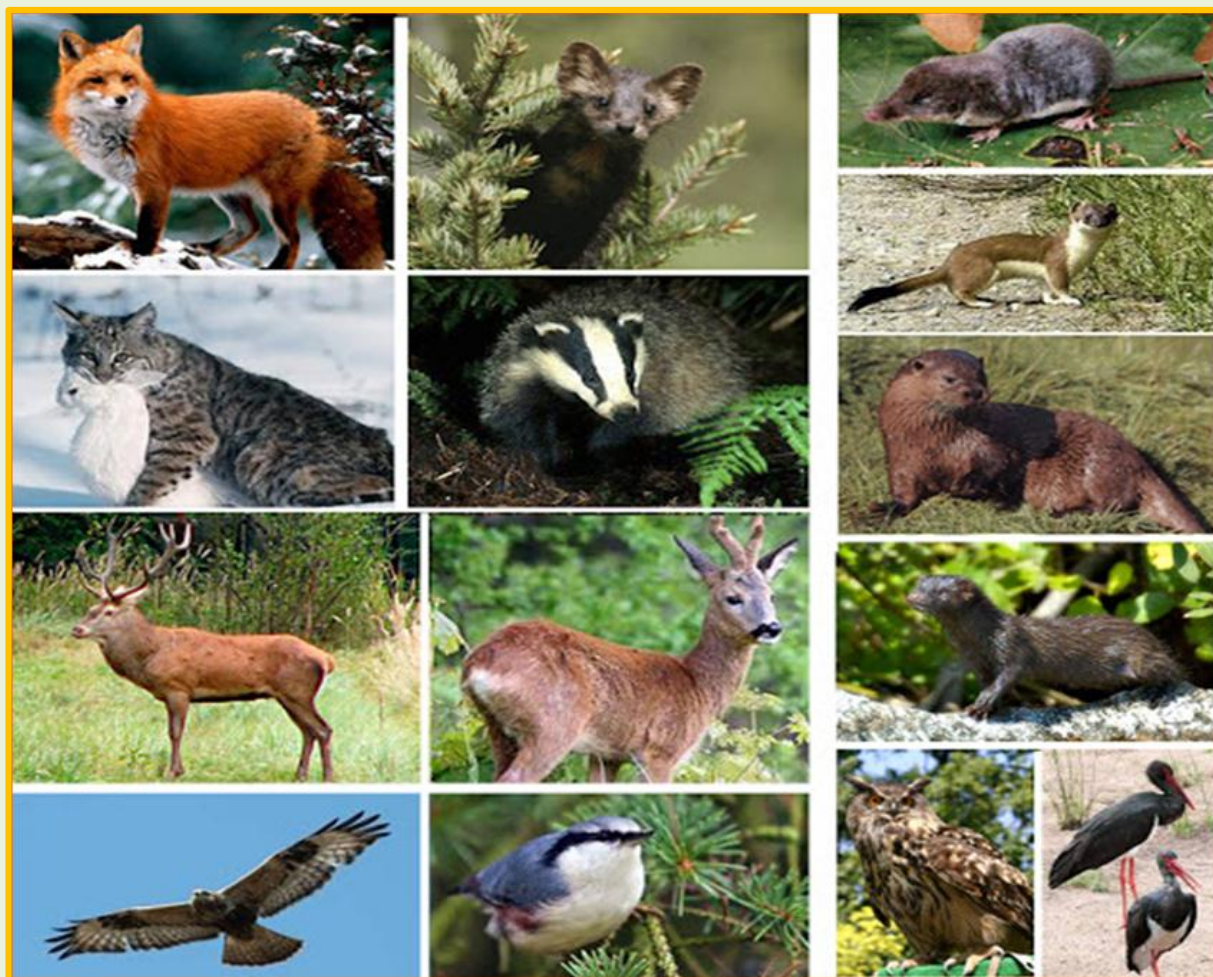

Фауна Полісся

Віртуальна виставка

Українське Полісся розташоване на півночі України, займає південно-західну частину великої зони мішаних лісів Східно-Європейської рівнини і є частиною єдиної фізико – географічної провінції з характерним для неї підтипом поліських ландшафтів. Загальна площа Українського Полісся становить 113,5 тис. кв. км. (19 % території України).

Для природних умов Українського Полісся характерним є рівнинний рельєф з широкими заболоченими річковими долинами, позитивний баланс вологи, переважання дерново-підзолистих і болотних ґрунтів та високий рівень ґрунтових вод. До 70 % заболочених земель України припадає на Полісся. Значна зволоженість зумовила розвиток підзолистого та болотного процесів ґрунтоутворення і формування лучної, болотяної та лісової рослинності. Клімат Українського Полісся менш континентальний і більш зволожений, ніж в інших фізико-географічних зонах України, з теплим і вологим літом та м'якою, хмарною зимою. Взимку формується він під впливом теплого і вологого повітря, яке надходить з Атлантики у вигляді циклонів, що викликають відлиги та збільшену кількість атмосферних опадів. На Полісся надходять також маси арктичного повітря, які зумовлюють взимку значне похолодання, а навесні – пізні заморозки.

Тваринний світ Українського Полісся багатий і різноманітний. Особливо цінними є мисливські тварини. Досить велика чисельність зайця-русака.

Українське Полісся — головний в Україні регіон розмноження таких цінних мисливсько-промислових птахів, як тетерев, глухар, рябчик, лебідь-шипун та ін. З рідкісних птахів тут трапляються журавель сірий, лелека чорний та ін.

У центральній частині правобережного Полісся, на крайньому північному заході Житомирщини (Овруцький та Олевський райони) знаходиться створений у 1968 р. **Поліський природний заповідник** (20,1 тис. га) Основні функції заповідника — збереження природних комплексів, насамперед лісових і болотних, спостереження за станом довкілля в умовах значного радіоактивного забруднення, комплексні наукові дослідження. Тварин у заповіднику 40 видів. Поширені: свиня дика, вовк, лісова куниця, козуля, заєць, лось та ін. Біля річок живуть рідкісні в Україні видри і бобри, в лісі — рись.

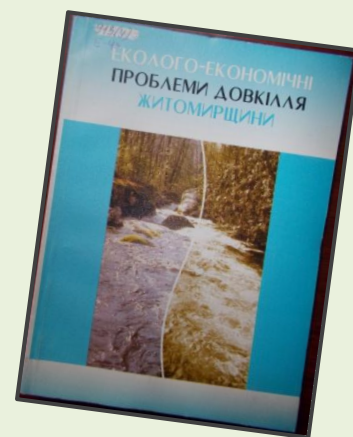
Литвак П. В. Скарби лісових екосистем Полісся / П. В. Литвак, П. Н. Таргонський, Ю. В. Бруцький ; під ред. П. В. Литвака ; Держ. агрокол. ун-т. - Житомир : Держ. агроеколог. ун-т, 2006. - 427 с. : табл. - Дод.: с. 397-417. - Бібліогр.: с. 418-423.

В книзі висвітлюється вплив екологічних факторів на фітобіологічний потенціал харчових та інших ресурсів лісових екосистем Полісся України. Значна увага приділяється шляхам раціонального, ощадливого використання, збереження біологічного різноманіття лісових екосистем, збільшення лісистості території до науково обгрунтованого оптимального рівня, відтворення та охорони лісових скарбів Житомирщини.

Еколого-економічні проблеми довкілля Житомирщини : [кол. моногр.] / [В. І. Карпов та ін.] ; за заг. ред. П. П. Михайленка ; Н.-д. ін-т статистики Держкомстату України, Держ. упр. екол. та природ. ресурсів в Житомир. обл. - Житомир : Житомир. облдрук., 2001. - 318 с. : графіки, табл., карти. - Бібліогр.: с. 312-316.

Висвітлюється стан навколишнього природного середовища типового представника однієї з природно-економічних зон України - Житомирського Полісся; наводиться змістовна характеристика складових факторів довкілля (атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, надр, фауни, флори і т. д.); розкривається антропогенний вплив та наслідки Чорнобильської катастрофи на стан навколишнього середовища, рівень його забруднення, вплив на здоров'я населення та демографічне середовище.

Довідник природних ресурсів Житомирщини / [уклад. О. Я. Поліщук]. - Житомир : Льонок, 1993. - 140, [2] с. : іл.

Книга містить відомості про природно-заповідний фонд, рослинний і тваринний світ, водні і земельні ресурси Житомирщини. Видання рекомендовано працівникам сільського, лісового і мисливського господарства, викладачам біології вищих учбових закладів, коледжів, шкіл, любителям природи.

Жила С. Путівник по Поліському природному заповіднику : [довідник] / Сергій Жила. - Новоград-Волин. : НОВОград, 2008. - 383 с. : кольор. іл. - (Свята Земля Дерев). - Бібліогр.: с. 378-382.

Подано відомості про історію, Поліського заповідника, який збереження унікальних з типовою флорою і фауною, з природних процесів і явищ, що розробки наукових засад Природний заповідник є науково-дослідною установою значення.

звичаї, природу був створений з метою природних комплексів метою вивчення відбуваються в них, охорони середовища. природоохоронною, загальнодержавного

Природно-заповідний фонд Житомирської області : довідник / Житомир. облдержадмін., Житомир. облрада., Департамент екології та природних ресурсів Житомирської ОДА ; за заг. ред. О. О. Орлова ; [О. О. Орлов та ін.]. - Новоград-Волин. : НОВОград, 2015. - 403 с. : іл. кольор. - Бібліогр.: с. 390-397. - Показч.: с. 400-403.

Даний довідник складено на основі власних експедиційних досліджень, які автори проводили в об'єктах природно-заповідного фонду ПЗФ Житомирської області протягом 27-и років (1987-2013 рр.), а також на основі нечислених літературних даних стосовно об'єктів ПЗФ області. Значна увага в тексті приділена ландшафтам, рослинному та тваринному світу кожного з об'єктів ПЗФ, а також рідкісним видам флори і фауни.

Рідкісні і зникаючі види тварин Житомирщини : навч. посіб. / Держ. упр. екол. в Житомир. обл., Житомир. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. - Житомир : Волинь, 2002. - 175 с. : іл. - Бібліогр.: с. 172-174.

На основі власних спостережень, здійснених під час навчально-польових практик, музейних колекцій, матеріалів обласної спілки охорони природи, відділу природи Житомирського краєзнавчого музею, Поліського природного заповідника та літературних джерел охарактеризовано рідкісні та зникаючі види тварин Житомирщини. У ньому подається систематичний список видів, що охороняються в області і занесені до Червоної книги України, короткий опис їх зовнішнього вигляду, статус в Україні і на Житомирщині, ареал, особливості екології, причини зниження чисельності та заходи по охороні.

Межжерін С. В. Ссавці України : (довідник-визначник) / С. В. Межжерін, О. І. Лашкова ; Нац. акад. наук України, Ін-т зоології ім. І. І. Шмальгаузена. - Київ : Наук. думка, 2013. - 356, [1] с. : мал. - Бібліогр.: с. 342-354.

У монографії подано короткий опис рядів, родин і родів ссавців фауни України з урахуванням останніх таксономічних нововведень. Таблиці для вивчення дають можливість за зовнішніми морфологічними ознаками встановити видову належність усіх сучасних ссавців з дикої природи на території України. Наведено картографовані ареали усіх видів, складені за сучасними даними, загальний опис екстер'єрних ознак та екології.

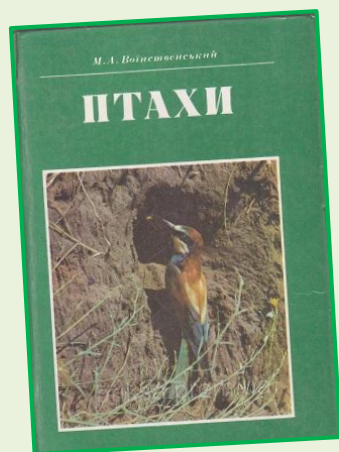
Крупные хищники и копытные звери : [науч.-попул. пособие] / В. П. Макридин [и др.]. - М. : Лесная пром-сть, 1978. - 295 с. : ил., табл. - (Лес и его обитатели). - Библиогр. в конце разд.

У книзі висвітлено хижаків і копитних звірів Наведено дані про їх розповсюдження, звірів з навколишнім господарське значення. рекомендації щодо рекомендовано широким

питання біології великих - мешканців лісу. чисельність та показано взаємозв'язок середовищем і їх Дано конкретні охорони видів. Видання колам читачів.

Воїнственський М. А. Птахи : навч. посіб. / М. А. Воїнственський. - Київ : Рад. шк., 1984. - 304 с. : іл. кольор. - (Бібліотечна серія). - Показч. укр. назв птахів: с. 300-301. - Указ. рус. назв. птиц: с. 302-303.

У книзі наведено основні відомості про птахів, що зустрічаються на території України. Описано їх загальний вигляд, вікові зміни, спосіб життя, харчування, гніздування, розмноження, характерні особливості поведінки. Висвітлено значення птахів у природі та житті людини. Відмічені птахи рідкісні, зникаючі, занесені до Червоної книги України. Даються поради по вивченню птахів у природі, їх охороні. Видання призначено для учнів шкіл.

Куриленко В. Е. Земноводные и пресмыкающиеся фауны Украины : справ.-определитель / В. Е. Куриленко, Ю. Г. Вербес. - Київ : Генеза, 1999. - 208 с. : іл.

Цей довідник-визначник допоможе швидко і достовірно визначити будь-який вид земноводних і плазунів фауни України. Висвітлює питання, що стосуються їхньої будови, способу життя та розмноження. Знайомить читачів з методами і правилами вилову цих тварин, а також з утриманням їх у неволі.

Щербуха А. Я. Риби наших водоем : [навч. посіб.] / А. Я. Щербуха. - Київ : Рад. шк., 1981. - 176 с. : іл. кольор., табл.

У книзі подано відомості про будову, розмноження, розвиток, екологічні особливості риб. Описані досліди, розраховані на юннатів, дано поради голубим патрулям про охорону водоем. Значна частина присвячена опису риб, поширених у водоемах України. Видання розраховано на учнів середнього і старшого шкільного віку.

Зоологія хордових : підручник / М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; за ред. Й. В. Царика. - Львів : Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2015. - 354, [1] с. : мал., фот. - (Біологічні студії). - Імен. покажч.: с. 311. - Предм. покажч.: с. 311-336. - Покажч. лат. назв: с. 337-352. - Бібліогр.: с. 353-355.

У виданні послідовно описано Хордові. Лаконічно висвітлено поширення та короткий рядів кожного класу хордових. представників, що належать

підтипи і класи типу загальні характеристики, перелік видів головних. Окремо виділено до фауни України.

**Виставку підготувала бібліотекар абонементу природничого факультету
Бурчинська А. В. Кількість джерел: 12.**